

KOŚCIÓŁ MARJACKI
W KRAKOWIE

KRAKÓW MCMXXVII

09863

POLITECHNIKA WROCŁAWSKA
Katedra Historii architektury

L. 12 68
4/2 69

POLITECHNIKA WROCŁAWSKA
WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
KATEDRA HISTORII
ARCHITEKTURY POLSKIEJ
NB. INW. 249 *m*

KOŚCIÓŁ MARJACKI W KRAKOWIE

KRAKÓW MCMXXVII
NAKŁADEM KOMITETU ODNOWIENIA KOŚCIOŁA NAJSW. MARJI PANNY
W KRAKOWIE

*Dochód z rozsprzedaży przeznaczony na odnowienie
kościół Najśw. Marji Panny
w Krakowie*

KRAKÓW — DRUK W. L. ANCZYCA I SPÓŁKI

Z KOŚCIOŁEM Marjackim, tą katedrą mieszczaństwa krakowskiego, nie wiążą się wspomnienia pełnych chwały i blasku wydarzeń dziejowych, a jednak świątynia ta garnie się do serca każdego. Wydały ją czasy szczerej, głębokiej wiary, a zarazem wielkiego arcyzmu, czasy, w których pobożni architekci, rzeźbiarze i malarze tworzyli bezimienne hymny na cześć Najśw. Marji Panny. Kościół ten, zaczęty w XIII wieku, budowany dalej w XIV i XV, nie może na punkcie bogactwa szczegółów architektonicznych i rzeźbiarskich mierzyć się z kamiennymi katedrami francuskimi, których koronkowe fasady, szkarpy i przeźrocyste galerje ożywione są posągami świętych i aniołów. Krakowską *Notre-Dame* ze skromnej wzniesiono cegły, używając kamienia do ważniejszych pod względem konstrukcyjnym części, ale nigdzie niema równie pięknej ceglanej świątyni, jak nasza. Na jej piękno składają się wysmukłe proporcje, bogactwo różnorodnych, śmiało rozpiętych sklepień gotyckich, przepyszna zieleń stromych dachów miedzianych, a zwłaszcza wysoka, pnąca się ku niebu wieża z jedynym w swoim rodzaju hełmem, który przywodzi na myśl koronę na skroniach Marji. Z czternastowiecznych witraży spływają strugi barwnego światła na ołtarz Wita Stwosza, największy ze wszystkich gotyckich ołtarzy na świecie. Słynny nasz snycerz odtworzył w nim wszystkie smutki i radości Marji, całe Jej życie aż po Wniebowzięcie i Koronację. Genjalne uzupełnienie myśli zawartej w tryptyku Wita Stwosza — to Litanja, pendzla Jana Matejki, na ścianach prezbiterjum. Anioły śpiewające na chwałę Marji przy wtórze organków, skrzypiec i mandolin, zdają się ku Niej ze ścian zlatywać. W mroku nawy bocznej zarysowuje się Chrystus na krzyżu rozpięty. Nie fizyczne, lecz wyższe, moralne cierpienie za winy ludzkości wyraża się na Jego zasmuconem obliczu. To także dzieło Wita Stwosza. Z pod dłóta jego syna, Stanisława, wyszedł ołtarz, którego treścią męczeństwo Patrona Polski. Jan z Kulmbachu, sprowadzony przez patrycjuszów krakowskich, Bonerów, maluje Żywot św. Katarzyny Aleksandryjskiej, tworząc dzieło nawskróś liryczne, czarem poezji owiane. I Włochów nie brak wśród artystów, którzy zdobią kościół Marjacki. W epoce Odrodzenia Jan Marja Padovano wznosi z barwnych marmurów tabernakulum na Najśw. Sakrament, a w wieku XVIII Wenecjanin, Jan Chrzyciel Pittoni, odtwarza w jednym z ołtarzy Zwiastowanie Najśw. Marji Panny. Praca krakowskich złotników i haftarzy, przy hojności fundatorów, złożyła się na skarbiec, pełen paramentów o wysokiej wartości artystycznej.

Te skarby sztuki i kultury, które opiece naszej przeszłość przekazała, są dziś zagrożone. Ratujmy kościół Marjacki, by ze strony przyszłych pokoleń nie narazić się na zarzut barbarzyństwa!

Dr. Fuljan Pagaczewski

Profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Komitet Odnowienia Kościoła Najśw. Marji Panny składa na tem miejscu gorące podziękowanie OO. Jezuitom i Dyrekcji Miejskiego Muzeum Przemysłowego w Krakowie za łaskawe wypożyczenie dwóch klisz cynkowych, jak również Towarzystwu Miłośników Historji i Zabytków Krakowa, które uprzejmie zezwoliło na powtórzenie dziewięciu klisz z prac Dr. Franciszka Kleina p. t. Stary Kraków i Prof. Dr. Feliksa Koperę p. t. Wit Stwosż w Krakowie,

FOT. DR. FRANCISZEK KLEIN

WIDOK NA KOŚCIÓŁ MARJACKI Z ULICY SZCZEPAŃSKIEJ

FOT. DR. ADAM BOCHNAK

WIDOK ZE SUKIENNIC NA KOŚCIÓŁ MARJACKI

FOT. DR. FRANCISZEK KLEIN

WIDOK Z MAŁEGO RYNKU NA KOŚCIOŁY MARJACKI I ŚW. BARBARY

FOT. DR. FRANCISZEK KLEIN

PLAC MARJACKI

FOT. DR. FRANCISZEK KLEIN

PLAC MARJACKI

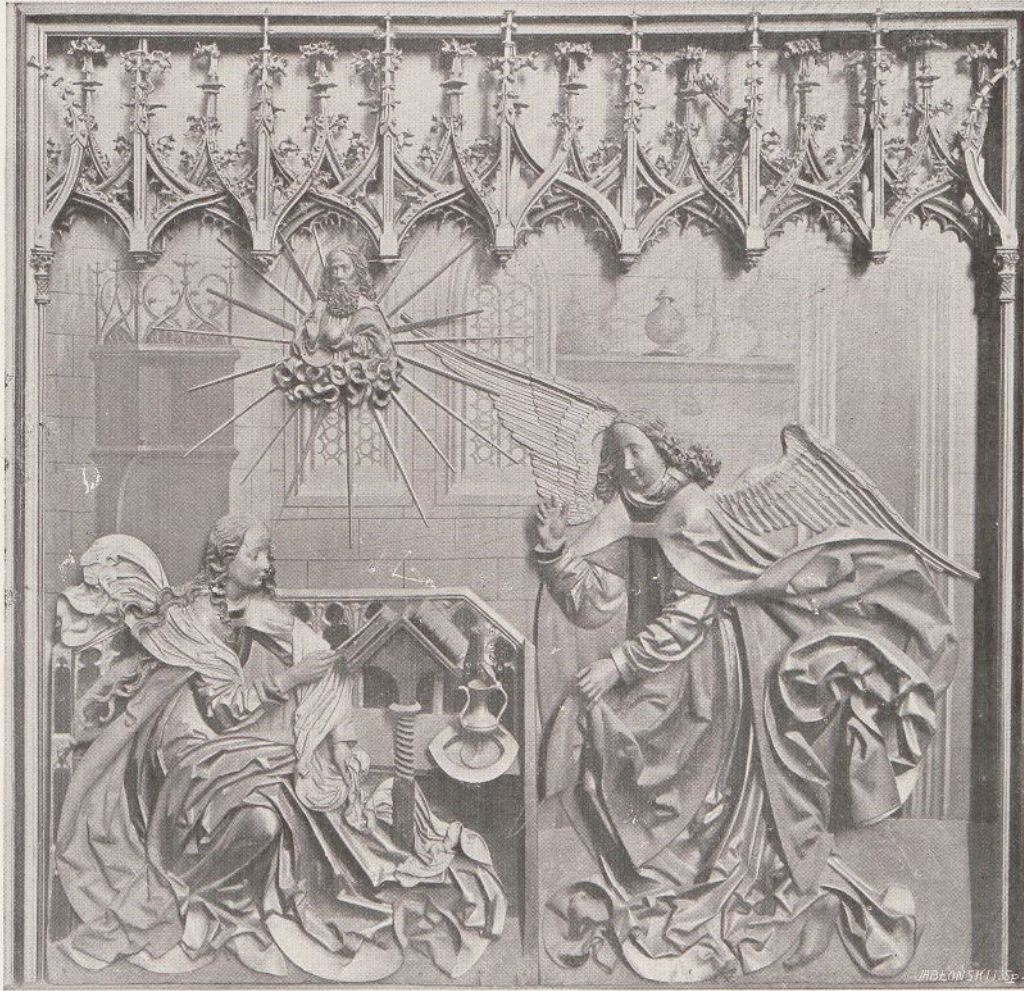
FOT. IGNACY KRIEGER

WNĘTRZE KOŚCIOŁA MARJACKIEGO

FOT. IGNACY KRIEGER

WIELKI OŁTARZ MARJACKI
DZIEŁO WITA STWOSZA Z LAT 1477—1489

FOT. ANTONI PAWLIKOWSKI

ZWIASTOWANIE
PŁASKORZEŻBA NA SKRZYDLE OŁTARZA WITA STWOSZA

FOT. ANTONI PAWLIKOWSKI

ZDJĘCIE Z KRZYŻA
PŁASKORZEŻBA NA SKRZYDLE OŁTARZA WITA STWOSZA

FOT. ANTONI PAWLIKOWSKI

ANIOŁ
SZCZEGÓŁ Z OŁTARZA WITA STWOSZA

FOT. IGNACY KRIEGER

CHRYSTUS CUDOWNY
RZEŻBA WITA STWOSZA. KONIEC XV WIEKU

FOT. IGNACY KRIEGER

ŚMIERĆ ŚW. STANISŁAWA
SCENA GŁÓWNA W OLTARZU DŁÓTA STANISŁAWA STWOSZA.
POCZĄTEK XVI WIEKU

FOT. IGNACY KRIEGER

POGRZEB ŚW. KATARZYNY ALEKSANDRYJSKIEJ
OBRAZ PENDZLA JANA Z KULBMACHU. ROK 1515

FOT. IGNACY KRIEGER

ZWIASTOWANIE

OBRAZ PENDZLA JANA CHRZCICLEA PITTONIEGO (1687—1767)

249ⁿ

32/6

~~1716~~

